

Čís. 377.

Žalobě o nárok, proti zůstaviteli právoplatně již upravený, může dědic i po odevzdání pozůstalosti čelit námitkou věci právoplatně rozsouzené.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1920, Rv I 583/19.)

Směnečným platebním příkazem ze dne 22. ledna 1912 bylo na základě směnky ze dne 20. června 1911 přikázáno Janu D-ovi jako příjemci, by zaplatil úvěrní společnosti směnečný peníz. Exekuce proti Janu D-ovi byla bezvýsledná. Jan D. zemřel a pozůstalost odevzdána jedinému dědici Václavu K-ovi proti zaplacení dluhů pozůstalostních. Když Václav K., byv upomenut, odepřel pohledávku zaplatiti, podala úvěrní společnost na něho žalobu, již čelil žalovaný mimo jiné obranou, že směnečným platebním příkazem byla zažalovaná pohledávka žalující právoplatně přisouzena a že žalovaného jako dědice Jana D-a nutno považovati dle ustanovení § 547 obč. zák. za touž osobu, jde tudíž o týž nárok a tytéž strany a žaloba jest nepřipustnou. Soud první stolice žalobě vyhověl a zamítl obranu rozepře rozsouzené. Důvody: Jest nesporno, že na základě směnečného platebního příkazu ze dne 22. ledna 1912 byla proti Janu D-ovi bezvýsledně vedena exekuce. Žalovaný jest jediným dědicem Jana D-a a byla mu pozůstalost také právoplatně odevzdána, než vykonatelnost exekučního titulu ze směnečného příkazu proti němu jako dědici neplatí, poněvadž exekuční titul zní proti Janu D-ovi a dle § 9 ex. ř. bylo by nutno, veřejnou listinou prokázati, že závazek ze směnečného příkazu přešel na žalovaného, by byl exekuční titul proti němu účinným. Takovou veřejnou listinu soud, pozůstalost projednávající, bez souhlasu dědice vydati nemůže, poněvadž pohledávka, o niž jde, za pozůstalostního řízení k pozůstalosti přihlášena nebyla a lze ji dle ustanovení § 10 ex. ř. uplatňovati jediné pořadem právním. Ve smyslu tohoto ustanovení bylo pouze třeba, by žalobce uplatňoval jen vykonatelnost směnečného platebního příkazu, z obsahu žaloby však vyplývá, že žalobce proti obžalovanému jako dědici Jana D-a uplatňuje nárok žalobní a je věcně návrh žalobní obsahem svým návrhem na vykonatelnost směnečného žalobního příkazu, jenž jest podkladem žaloby. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného a uvedl v důvodech mimo jiné: Ač doznati dlužno, že dědic, jakmile dědictví přijme, vedle § 547 obč. zák. nastoupí v příčině dědictví na místo zemřelého a dle § 9 ex. ř. proti osobě jiné, než která v titulu exekučním jako dlužník jest pojmenována, exekuce toliko potud místa míti může, pokud listinami veřejnými nebo veřejně ověřenými se prokáže, že závazek exekučním titulem určený z osoby tam pojmenované přešel na tu osobu, proti níž exekuce navržena jest, takže by žalující společnosti bylo stačilo vysvědčení pozůstalostního soudu, že žalovaný jest jediným testamentárním dědicem zemřelého Jana D-a, tož přece jen zde nelze přehlédnouti, že žalovaný navrhuje zamítnutí nároku žalobního a odsouzení žalobkyně k náhradě útrat sporu, bráně se tím, že žalobní nárok žalující úvěrní společnosti byl splněn, čímž námitka přerossouzené vlastně bezpodstatnou se stala a nebylo jí proto vyhověno. Žalobkyně mohla sice — neboť i je-li tu přihláška výmínečná (§ 802 obč. zák.) dlužno povolití po odevzdání pozůstalosti exekuci na jmění dědicovo

bez veškerého omezení — základem směnečného platebního příkazu a vyřízení pozůstalostním soudem, jí došlého, přímo za exekuci proti Václavu K-ovi zažádati, sporu s ním však za prvvytknutého tvrzení jeho po provedené exekuci by se byla nevyhnula a nelze tudíž po způsobu odvolatelově tvrditi, že žaloby, o niž tu jde, naprosto třeba nebylo a že je zbytečná. Naopak hledě k obsahu dopisu ze dne 30. října 1918 vyvolal a zavinil žalovaný spor tento sám a žalobkyně žalobou pouze předešla žalobě po rozumu § 35 ex. ř., kterou mohla hledíc k citovanému dopisu od Václava K-a s plnou jistotou očekávati.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání a odmítl žalobu.

Důvody:

Proti žalobcovu nároku vznesl žalovaný obranu věci právoplatně rozsouzené, odůvodniv ji tím, že směnečným platebním příkazem obchodního soudu v Praze ze dne 22. ledna 1912 byl k zaplacení žalobního pohledávání právoplatně odsouzen Jan D., jehož jest žalovaný dědicem, jehož zastupuje a jehož jest po zákonu pokládati s ním za touž osobu. Námitka jest oprávněna. Jest zkoumati, jde-li o týž nárok mezi týmiž stranami. Že nárok, o nějž jde, jest totožný, jest nepochybné. Vychází to z údajů žaloby samé. Uznává to i odvolací soud, a je lhostejno, že žalobce připočítal k původní pohledávce 1000 K i další menší částky, zejména náklady exekuce. Než i strany jsou totožny. Žalovaný se přihlásil k pozůstalosti Jana D-a z poslední vůle výjimečně, a byla mu pozůstalost odevzdána jako jedinému dědici. Dle § 547 obč. zák. představuje žalovaný jako přihlášený dědic zůstavitele pokud se týče pozůstalosti a jest s ním ve smyslu zákona totožným. Vždyť může žalující dle § 9 ex. ř. vésti exekuci přímo proti žalovanému, dokáže-li veřejnou neb veřejně ověřenou listinou, že závazek v exekčním titulu zjištěný naň přešel. Že důkaz ten možno zřídit, jde z § 281 nesp. patentu, dle něhož jest stranám vydati úřední vysvědčení o skutečnostech soudu dle spisů známých, jichž a pokud jich ve svých právních věcech mají užití. Že žalující mohla vésti přímo exekuci, uznává v podstatě sám odvolací soud. Uznává výslovně, že by žalující stačilo vysvědčení pozůstalostního soudu, že jest žalovaný jediným testamentárním dědicem Jana D-a, míní však, že námitka věci právoplatně rozsouzené se stala vlastně bezpodstatnou, jelikož žalovaný navrhl zamítnutí žalobního nároku, jsa přesvědčen, že byl splněn. Důvod tento neobstojí, přihlédne-li se k tomu, že k námitce právoplatně rozsouzené věci dlužno přihlížeti vždy z moci úřadu (§ 240 c. ř. s.). Ostatně navrhla žalující předem odmítnutí žaloby. Co dlužno zkoumati, byla-li vznesena námitka právoplatně rozsouzené věci, bylo uvedeno již shora. Nelze proto klásti váhu na to, že by se byla žalující nevyhnula sporu se žalovaným a že předešla žalobě dle § 35 ex. ř., kterou mohla očekávati. Úvaha tato jest s hlediska právního nerozhodna. Za tohoto stavu věci není přípustno, o žalobním nároku, jenž byl již právoplatně rozhodnut, opětně jednati.

Čís. 378.

V době, kdy majetková bezpečnost na drahách jest nejista, jest povinnost odesílatelovou, by dal zboží pojistiti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1920, Rv I 601/19.)